

KYSYNTÄINFLAATIO

eli kysynnän kasvu

Kysyntäpaine:

- Viennin kasvu
- Yksityisen kysynnän kasvu
- Investointien kasvu
- Julkisen kysynnän kasvu

MONETAARINEN

INFLAATIO =

rahan määrän kasvu,
löysä rahapolitiikka

KUSTANNUSINFLAATIO

eli tuotantokustannusten

nousu

- Korkotason nousu
- Välillisten verojen nousu
- Tuontihintojen nousu (puoli-valmisteet)
- Raaka-aineiden hintojen nousu
- Palkankorotukset (alhaisen tuottavuuden aloilla)

**TUONNIN
KASVU (menot)**

**INFLAATIO eli
rahanarvon lasku
hintojen nousu**

**VIENNIN
VAIKEUTU-
MINEN (tulot)**

ODOTUSINFLAATIO

• palkkavaatimukset

• Inflaatiolisä toimitussopimuksissa

Minkälaiset asiat voivat aiheuttaa

a) kysyntäinflaatiota

- **Lisääntyneet tulot:** taustalla esim. palkkojen nousu, verotuksen lasku tai korkojen lasku
- **Odotusinflaatio:** odotettavissa oleva todellinen tai kuviteltu hintojen nousu voi lisätä kysyntää
- **Monetaarinen inflaatio:** taloudessa liikkeellä olevan rahamäärän lisääntyminen

Minkälaiset asiat voivat aiheuttaa

b) kustannusinflaatiota?

- **Kohoavat palkat** (etenkin jos ne kohoavat tuottavuutta nopeammin)
- **Kallistuvat raaka-aineet** (öljy, energia, komponentit ym.)
- **Verokiila:** lisääntyneet verot ym. pakolliset maksut

INFLAATION HAITTOJA

- **Pienituloiset häviävät - suurituloiset voittavat → tulojen kasvuvauhti!**
 - Eläkeläiset, opiskelijat, työttömät ja säästäjät häviävät
 - + Velalliset voittavat
- **Mahdollistaa velkakeinottelun** (reaalikorko)
- **Vaikeuttaa yritysten laskelmia**
- **Vaikeuttaa ulkomaankauppaa**
- **Korot nousevat**
-

INFLAATION HYÖTYJÄ (maltillisen)

- **Nousukauden ilmiö:**
 - Hyödykkeet käyvät kaupaksi
 - lisää työtä ja tuloja
 - lisää kulutusta
 - lisää verotuloja
 - vähemmän sosiaalimenoja
 - ...
- **Kunnes ollaan mahdollisesti ylikuumentuneessa taloudessa!**

Vaikutus kotitalouksiin

- **kulutusmahdollisuudet vähenevät**
 - **erityisesti pienituloiset kärsivät,**
koska kaikki tulonsiirrot eivät nouse inflaation tahtiin (ja hinnat voivat nousta nopeammin kuin palkat)
- **korkotasoa nousee, lainakulut kasvavat**
- **säästäjien säästöt hupenevat**

Vaikutus yrityksiin

- kysyntä vähenee
- ulkomaankauppaa käyvien yritysten hintakilpailukyky heikkenee (suhteessa kilpailijamaihin)
- korkotaso nousee → investoinnit ovat kalliita
- tuotantokustannukset nousevat

Vaikutus kansantalouteen

- kansantalouden kilpailukyky heikkenee
- yleinen epävarmuus vaivaa: talouden suunnittelu on vaikeaa
- vaarana on talouskasvun hidastuminen, joka vähentää verotuloja
- mahd. lomautukset/irtisanomiset

INFLAATIO (kysyntä/kustannus)

HINNAT NOUSEVAT

ELINKUSTANNUKSET
NOUSEVAT

Miten inflaatiota
voidaan torjua?

TUOTANTO-
KUSTANNUKSET
NOUSEVAT

VAADITAAN LISÄÄ
PALKKAA

KYSYNTÄINFLAATION TORJUNTA

- **Pidetään palkankorotukset maltillisina**
 - **Kiristetään verotusta**
 - **Nostetaan korkoja**
 - **Heikennetään tulonsiirtoja**
- **Ei anneta rahan määrän kasvaa taloudessa liikaa**
- (enemmän teoria kuin käytäntö).

KUSTANNUSINFLAATION TORJUNTA

- **Pidetään palkankorotukset maltillisina**
- **Ei kasvateta työn sivukuluja**
- **Raaka-aineiden hintoihin voi vaikuttaa verotuksella**
 - valuuttakurssilla on niihin merkitystä

Mitä kansantaloudellisia vaikutuksia olisi sillä, jos ihmiset toimisivat, kuten pilakuvan mies neuvoa?

- **Elintarvikkeiden kysyntä vähenisi.**
 - Tämä heikentäisi alan yritysten kannattavuutta, hidastaisi talouskasvua ja lisääisi työttömyyttä. **Julkisen talouden verotulot laskisivat.**
 - Kaupat saattaisivat joutua jatkamaan hintakilpailuaan, jolloin nainen edelleen lykkäisi kauppaan menemistä.
 - Edellä mainitut talouden ongelmat pahenisivat ja deflaatiokierre syvenisi.
- **Deflaatiokierre ajaa yritykset vaikeuteen, jolloin niiden kannattavuus heikkenee ja yritys saattaa jopa mennä konkurssiin. Lisää työttömyyttä.**
- **Toisaalta elintarvikkeet ovat välttämättömyyshyödykkeitä, joten hinta ei vaikuta kovin paljon niiden kulutukseen.**

Inflaatio vs. deflaatio

- Deflaation ongelmia:
 - hintojen laskiessa **kuluttajat lykkäävät ostopäätöstään** ja odottavat hintojen laskevan edelleen
 - kysyntä supistuu nopeasti, mistä seuraa:
 - **konkursseja**
 - **työttömyyttä**
 - **verotulojenlaskua**
 - **jne.**

4. Inflaatio vs. deflaatio

- **Inflaatio on yleisempi ongelma, mutta maltillisena siitä on jopa hyötyä.**
 - **Korkea inflaatio vähentää kysyntää, aiheuttaa epävarmuutta ja heikentää ulkomaankaupan kilpailukykyä.**
 - **Korkea inflaatio hidastaa talouskasvua, mikä lisää työttömyyttä ja vähentää verotuloja.**
- **Deflaation vaikutukset ovat samankaltaisia, mutta muutos kokonaiskysynnässä on nopeampi ja voimakkaampi.**
- **Deflaatio on laskukauden ilmiö, joka kertoo talouden vakavista ongelmista.**